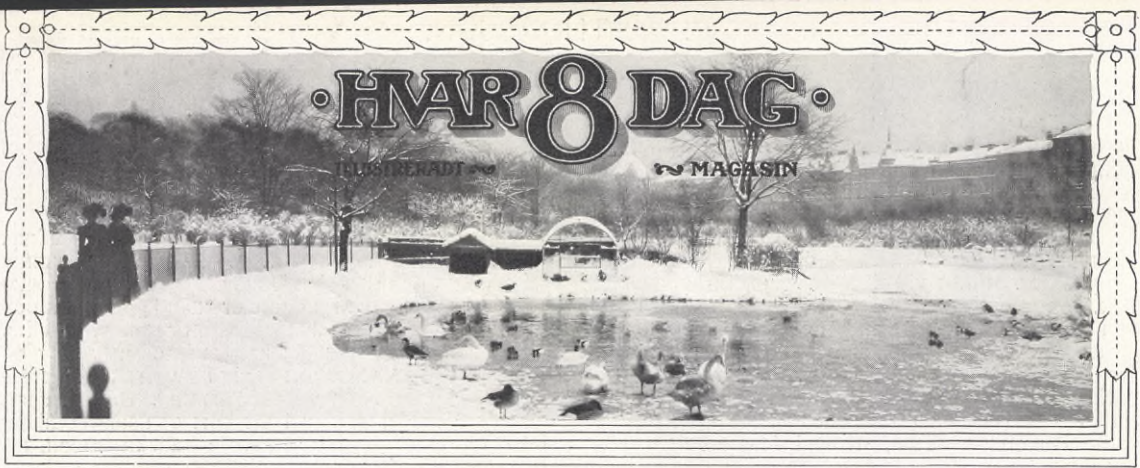

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SLOTTSPARKEN I MALMÖ. — FOTO. ATELIER JONN, MALMÖ.

14 DE ÄRG.

DEN 16 FEBRUARI 1913.

N° 20.

H. & D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Bengt Skjerveparre.

J. W. Thorsander

Det är egendomligt att tänka sig, att det socialdemokratiska partiet ännu för tio år sedan endast räknade fyra medlemmar i Sveriges riksdag. Redan 1896 hade partiets chef, redaktör Hjalmar Branting gjort sitt inträde i andra kammaren, men ända till 1903 års riksdag förblef han den ende, som inom folkrepresentationen häftrade det nya klasspartiets synpunkter. Först vid 1903 års andra-kammarval fick han partikamrater att härvid rådföra sig med: den 24 september nämnda år valdes för Västerås järnarbetaren Viktor Larsson och den 26 september för Malmö muraren Nils Persson samt för Ystad parkföreståndaren F. W. Thorsson. Alla tre tillhöra fortfarande riksdagen och det kan särskildt om de båda sistnämnda sägas, att de i dess arbeten gjort goda och ej obetydande insatser.

Fredrik Wilhelm Thorsson är född i Stora Köpinge församling af Malmöhus län den 30 maj 1865. Tidigt var han olycklig nog att förlora sina föräldrar och fick dela så många andra föräldralösa lott att "komma på socknen". Sälunda blef den lille Fredrik utackorderad och satt i skomakarelära. Det var emellertid en gosse med godt gry i sig, han lärde yrket ordentligt och utövade som utbildad skomakaregesäll med framgång detsamma icke blott på en del olika orter i vårt land, utan äfven i Köpenhamn. Liksom socialdemokratiens pionjär i Sverige, hr August Palm, blef han i Danmark vunen för det nya ekonomiska betraktelsesättet, och sedan han 1888 återflyttat till hemlandet, dröjde det icke länge, förr än han vann namn och rykte som en af socialdemokratiens förnämsta agitatorer af den arbetande klassen. Sedan han fått anställning som föreståndare för Folkets park i Ystad, ägnade han sig helt åt den nya äskådningens tjänst och fick snart mottaga äfven yttre bevis på förtroende af sina partivänner. Af dem insattes han redan 1893—94 i de "folkriksdagar", hvilka vid denna tid anordnades för att framdriva industriarbetareklassens första stora politiska önskemål: den allmänna rösträtten till riksdagens andra kammare. Det skulle som bekant dröja ännu halftannat årtionde, innan detta önskemål realiserades, men långt innan detta skett fann man i Ystad, att hans kraft var så pass betydande, att åt honom 1898 trots den 100-gradiga röstskalans valde bereddes en plats inom stadsfullmäktigeförsamlingen. Fyra år därefter invaldes han som ofvan nämnt i andra kammaren.

Redan så tidigt som den 29 januari 1903 blef den nye riksdagsmannen i tillfälle att hålla sitt jungfrutal. Regeringen hade till åstadkommande af medel för genomförande af 1901 års härordning funnit sig böra föreslå bl. a. en höjning af brännvinstillverkningskatten. Häremot protesterade Thorsson. "När man framkommit med den meningen, att man skulle tillgripa högre beskattning å rusdryckshandteringen för att kunna värna landet mot yttre fiender, smärta det mig mycket — ehuru väl jag anses som en samhällsomstörtare — att man inslagit på den principen att med afkastningen af en af landets mest härjande inre fiender bekämpa en utifrån anstörmande fiende. Jag tror, att vi här slagit in på en felaktig taktik, en taktik, som förr eller senare skall bringa olycka öfver vårt land. Det synes tydligt af den beräkning, som här är gjord, att man från regeringens sida icke tänkt sig, att man på detta sätt skulle hämma rusdryckshandteringen, och i sådant fall tyckes den meningen, som länge arbetat sig fram här i landet, äfven hafva fått sin sanktion af regeringen, att ett förhöjdt pris å rusdryckerna icke verkar hämmande på rusdryckshandteringen

utan endast minskar tillgången på närande föda för de samhällets medborgare, som äro mest i behof däraf. Ur dessa synpunkter ber jag som representant för arbetareklassen få yrka afslag å de här framställda skatteförslagen".

Thorsson befann sig den gången i godt sällskap. P. P. Waldenström och S. A. Hedin intogo samma ståndpunkt och den sistnämnde karaktäriserade detta sätt att skaffa staten inkomster "nämligen att gå och taga dem af själfva eländet", som "rent af otäckt".

På den tiden var det annars inte så lätt för en menig socialdemokrat att å sig förvärva andra kammarens aktningfulla uppmärksamhet. Då Thorsson ett par månader senare i ett kort och sakligt inlägg i en interpellationsdebatt råkade inflicka satsen, att han "icke hade mycket att tillägga, endast ett par ord," möttes han af bravorop! Men sällan svarslös blef han det icke heller då: "Ja, herrarne säga bra. Det är alltid på det sättet, när det gäller att sluta behandlingen af en fråga, som icke intresserar herrarne, men är det något som intresserar herrarne, då är det icke så noga med tiden. Här gäller det de fattigaste bland de fattiga (frågan rörde de på grund af missväxt nödlidande i Norrland). Då är det bra, om vi sluta snart, men om det gäller de rikaste bland de rika, då är förhållandet ett annat. Nyss uppträdde en talare från Norrland (hr Kronlund) och då blef det ett sådant surr i kammaren, att man icke kunde uppfatta hvad han yttrade. Jag anser, att sådant icke *anstår* denna kammare."

Numera behöfver Thorsson icke frukta, att kammaren icke lyssnar till hvad han säger, äfven om det skulle vara "endast ett par ord". Ty nu har Thorsson gjort utskottskarriär. 1906 blef han suppleant i tillfälligt utskott, följande år suppleant i statsutskottet och efter ytterligare ett år (1909) ordinarie ledamot i denna riksdagens viktigaste delegation, ett förtroende, som han sedan dess alltjämt bibehållit. Redan dessförinnan hade Lindmanska regeringen tagit hans dugande kraft i anspråk för den 1908 upprättade s. k. civilkommissionen eller som dess mindre kända officiella titel lyder: "kommissionen för verkställande af undersökning af förhållanden inom rikets försvarsväsende".

Numera hör Thorsson till riksdagens flitigaste talare. Om vi räknat rätt, hade han sålunda vid sistlidna riksdag ordet icke mindre än fyrtiofyra gånger. Hans anföranden sakna onödig bredd, äro klara och koncisa samt utmärka sig städse för saklighet, hvilket ingalunda kan sägas om *alla* hans partikamraters. Af den Staaffska regeringen har han insatts i den stora försvarsberedningen, för hvars uppgifter han kan anses äga förutsättningar dels i egenskap af ledamot af statsutskottet, dels på grund af de erfarenheter om förhållanden på det militära området, som han inhämtat under sin verksamhet i civilkommissionen. Han var också den, som af socialdemokratiska riksdagsgruppen utsågs att i andra kammaren framföra dess utredningskraft i afseende på försvarsväsendet vid 1911 års riksdag, hvarvid han med stor skärpa kritiserade det sätt, hvarpå fästnings- och kasärnbyggnadsfrågorna blifvit behandlade, ett sätt, som han ansåg vittna om bristande öppenhet gentemot riksdagen så väl som om bristande planmässighet.

Som initiativtagare har Thorsson mindre framträd. Han har i allmänhet nöjt sig med att medunderskrifva partiets och nykterhetsvännernas motioner. Men därför skall man icke klandra honom. Det vore ingen skada skedd, om herrar riksdagsmän i gemen lade lite mera band på sin motionslusta.

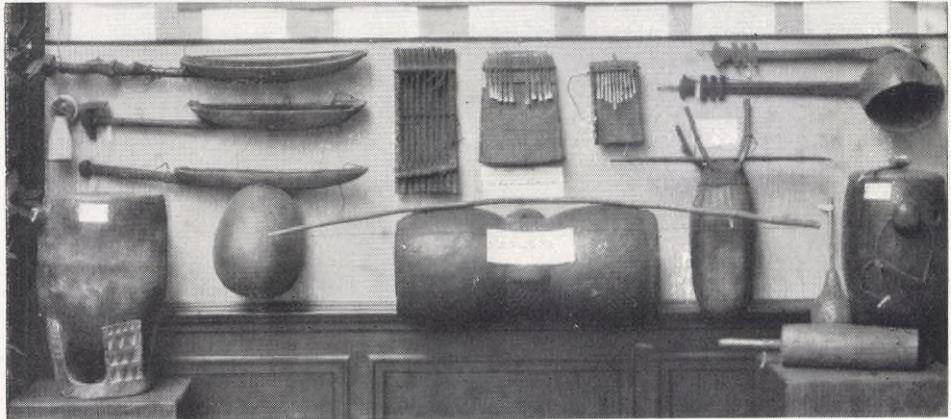

Öfverst: KORG-
ARBETEN AF
BATWA-FOLKET
det märkvärdiga
s. k. träskfolket.

Under: MUSIK-
INSTRUMENT
AF BABISA-
FOLKET.

I Konstakademiens lokaler i Stockholm pågår f. n. en *etnografisk utställning* omfattande forskningsresanden greve Erik von Rosens rikhaltiga, delvis enastående förvärf, gjorda under hans senaste märkliga forskningsresa genom Afrika från Kap till Alexandria. Utställningen är ordnad på ett synnerligen öfverskådligt sätt med föremålen grupperade efter de olika folkstammarna och i den följd dessa under resan påträffades.

H. S. D. S. STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliche: Kem. A.-B. Benat Silfverparns, Sthlm.-Gbg

Här ses jakt-, fiske- och åkerbruksredskap, klädedräkter, husgeråd, musikinstrument, fetischer m. m. Af de företrädda stammarna, Babisa-, Bauchi-, Watussi-, Warundi-. Batwafolken m fl. påkallar det sistnämnda, även känt under namnet "träskfolket", den största uppmärksamheten. Batwastammen, som har sitt tillhåll i de vidsträckt, söder om Bangweolosjön belägna papysträskan, och där för en nästan amfibisk tillvaro, har icke förut besökt af någon forskningsresande. De härifrån af greve von Rosen hemförda och nu exponerade föremålen sakna sålunda motstycke inom museivärlden. Utställningen upp- tager vidare en rik samling ståtliga jakttroféer samt en fotografiserie med bilder, dels ur infödingarnes lif, dels ur den afrikanska växt- och djurvärlden.

Greve von Rosen, som redan tidigare genom gåfvor af värdefulla etnografica visat sitt varma intresse för Riksmuseum, har för afsikt att vid den nu pågående utställningens slut öfverlämna dessa dyrbara samlingar till samma

institution. En del dubb'letter komma att gå till Göteborgs museum.

* *

En af våra finska medarbetare har sändt oss vidstående fotografiska bild, ett tjäderpar i skogen, till hvilken väl knappast något motstycke finnes. Bilden är tagen en bister kall vinterdag och direkt efter naturen. Fotografen, vid tillfället med sin kamera gömd i en snökoja, meddelar, att den unika bilden vunnits först efter fleråriga ihärdiga men resultatlösa ansträngningar.

Efter fotografen.

Kliche: Benat Silfverparns.

EN UNIK FOTOGRAFI. Ett tjäderpar fotograferadt i en finsk skog.

I nästa n:r
utlyses en ny
stor
pristäflan
med betydande kon-
tanta belopp.

Kl. M. Bengt Sjöversparre.

SVENSK-AMERIKANSKA NATIONALFÖRBUNDETS I SÖDRA CALIFORNIEN STYRELSE: Foton tagen för H. S. D. på svenska konsulatet i Los Angeles d. 10 jan.

1. V. konsul G. Eckdahl, president.
2. H. Carlsson, ägare af tvättinrättning.
3. G. Larsson, general superintendent i Los Angeles Pressed Brick Co., vice president.
4. E. Löf, snickerifabrikör.
5. Fil. dr. A. Wilson, rektor för Manual Arts High School, L. A. (1,700 elever, 75 lärare).
6. C. A. Kunon, öfverlärare i slöjd för L. A's tekn. skolor.
7. R. Hammar, trädgårdsentreprenör.
8. S. Wilson, dep. sheriff (länsman).
9. Ch. Jansson, bokhållare.
10. J. Nordblom, entreprenör.
11. C. J. Nordqvist, entreprenör.
12. K. West, skräddaremästare.

Civilingeniör G. Wilson Cronquist skriver till oss den 12 jan. från Los Angeles i Södra Californien: Vid min rundresa i Amerika (på K. maj:s uppdrag för studium af tegelskolor och moderna tegelbruk) har jag kommit så långt v. ut som det är möjligt. I södra Californien och Los Angeles, har jag därvid tunnigt en blomstrande svensk koloni, som söker bibehålla kontakten med moderlandet och göra hvad den kan för svenskarne sammanhållning härute bl. a. genom svenska språkets talande. Tyvärr finner man likgiltigheten för svenska språket och svenska seder eljest rätt stor härute i stora vestern. Så mycket mera skäl då att inför svensk publik visa dem heder som verkligen göra något för gamla Sverige här ute. Bland de på bilden synliga ber jag få fästa uppmärksamheten på dr Wilson (5) och mr Kunon (6) båda pionjärer inom undervisningen i Californien. Den förre rektor för ett nytt stort efter W:s planer byggt gymnasium (kostade öfver 3,500,000 kr.), den senare öfverlärare för slöjd i Los Angeles.

Staden Los Angeles hade 1880 ca 10,000 invånare och har nu 450,000. På grund af sina naturliga rikedomar — Californiens största fruktproducerande dal — oljekällor och utførselmark för alla produkter i Arizona och New Mexico — har den en framtid af utveckling att gå till mötes som är ovanligt "amerikansk". Man förmodar att inom 10 år skall staden hafva 1 miljon inv. och då vara den största på Amerikas vestkust.

Klimatet gör äfven att tusentals rika män slå sig ned här i villor med parker som försköna stadsomgifningen.

*

Kl. M. Bengt Sjöversparre.

MANILLAS SVENSKFÖDDE POLISCHEF, THEODOR LIND HÅLSAR "THE SWEDISH BATTERY". Samtliga kanonier äro af svensk härkomst.

Bilden t. v.: KAPTEN BRUNO SCHËR, en af Manillas populäraste svenskar.

Efter fotografier.

Stormen har bedarrat, och de politiska böljorna hafva som genom trolleri lagt sig till ro. Öfver det hela skiner belåtenhetens sol stor, rund, gul och fet.

Man är glad öfver att valstriden är slut, glad öfver att det för en gångs skull ställts en man med hjärna o. vilja i spetsen för republiken. Kort sagdt, tillfredsställelse öfverallt, men — är också den sköna made-moiselle Sorel tillfreds?

Mademoiselle Sorel — tillåt mig presentera! — en skön kvinna och konstnärinna, modets och den raffinerade elegansens tongifvande drottning, den inflytelserikaste kvinnan i hela landet, hvars berömmelse daterar sig från Felix Faures sista lefnadsår — skandal — ja visst — men tyst — nu vet ni alltså hvem hon är denna modärna blandning af mesdames Pompadour och Récamier.

Cécile Sorel tillhör Molières Théâtre français, men den charmanta konstnärinnan är på samma gång vänlig nog att i sitt privata lif intressera sig för politik. Hennes salong är mötesplatsen för Frankrikes mest betydande politici, diplomater och arrivister, omramade af litteraturens och teaterns stjärnor. Det är icke den enda salongen i Paris, där man spinner intriger och störtar ministärer, men den enda där intrigspelet ledes af en kvinna med kalla, kloka ögon och med en smidig, stark hand, som aldrig släpper greppet. Och det är den enda politiska salong, som verkligen gör skäl för namnet — är en makt som kännes, måste räknas med och som med pietet och utsökt smak upprätthåller den klassiska salongens traditioner.

Den klassiska salongen! — Kunga- och kejsardömen passera revy, då kloka kvinnor och sköna kvinnor i sin salong med ett leende, en blick länkade landets öden.

I intet annat land har kvinnans inflytande varit så starkt som i Frankrike, där dock ända till helt nyligen de mest naturliga rättigheter varit henne förvägrade. Men hennes inflytande har varit af *indirekt* natur. Hon har varit den milda, intagande rådgifverskan, hos hvilken mannen sökt och äfven — utan att veta det — tagit råd.

Men nu då de franska sufragetterna börja röra på sig och tala om sina rättigheter, blir monsieur ursinnig. Att låta regera sig af kjolar — aldrig! *aldrig!* Kvinnan har sin plats i barnkammaren, köket och i modemagasinet, icke i politiken.

Och så gingo då kvinnosakskvinnorna till attack och uppsatte en kvinnlig presidentkandidat, mademoiselle Marie Denizard, en af den franska kvinnörelsens hängifvaste anhängare och ifrigaste förkämpar. Utan hopp om att segra antog Marie De-

M:LLE CÉCILE SOREL,
som under mängdens bifall "intresserar sig
för den franska politiken".

M:LLE MARIE DÉNIZARD
från Amiens, som under mängdens misshag
ställde sig som kandidat vid presidentvalet.

nizard för principens skull kandidaturen. Men med hvilken hänfull indignation mottog icke detta hennes steg af hela Frankrike. — "Hon måtte inte ha sina sinnen i behåll! En kvinna i spetsen för republiken — vanvett!

Men kvinnorna kommo med motskäl. En kvinna som president — ja, hvarför icke? Hafva icke kvinnor förut stått i spetsen för regeringar? Kristina af Sverige! Elisabeth och Victoria af

England, Katarina af Ryssland. Och i våra dagar — regerar icke Wilhelmina af Holland till sitt folks belåtenhet? Och när kvinnorna arbeta och betala skatt som män, böra de då icke också ha rätt att deltaga i landets ledning?

Men då råkar monsieur Français i fullständigt raseri — —

Lyckligtvis finnes det andra kvinnor, mademoiselle Sorel och hennes gelikar. På stället marsch! — och han fortsätter att trampa i sina förfäders fotspår — låter sig *ledas* af de kvinnor, hvilka han förmenar politiskt medinflytande.

Situationen är komisk. Samtidigt med att mademoiselle Denizard, denna aktningvärda modiga förkämpe för en idé göres till skottafla för det allmänna åtlöjet följer hela landet, prässen framförallt, med spändt intresse den sköna Sorels hållning före, under och efter valet. Intresset delar sig mellan valresultatet och den *déjeuner* på Palace hotel i Versailles, till hvilken den kloka damen inbjöd sina vänner på själfva valdagen.

Namnen på vännerna — menuen — allt hvad som står i samband med mademoiselle Sorel och hennes salong äro dagens mest brännande spørsmål. Är mademoiselle Sorel belåten med den nye presidenten? Är han den af henne utsedde? Låt oss hoppas det ty eljes — ja, eljes blir det icke roligt för — Poincaré!

(Forts. från föregående sida.)

tog med utmärkelse i spansk-amerikanska kriget, och tilldelades han på grund af sin vid skilda tillfällen ådagalagda lysande tapperhet guldmedaljen, hvarjämte han bär amerikanska fälttågsmedaljen, en ytterst sällsynt dekoration som innehafves af blott en svensk utom S. nämligen pensionerade majoren *Hj. Andersson* i Grenna, en af inbördeskrigets dugligaste officerare. — I de offentliga skolorna finnas flera svenskar af andra generationen, och 1908 fick vår förste landsman, *Walter Stroem*, säte och stämma i den året förut tillkomna folkvalda kammaren med begränsad befogenhet.

Vid 1911 års folkräkning funnos på Luzon något öfver 600 personer af svensk härstamning, och ett 100-tal arbeta vid de olika koppar-, guld- och stenkolsfyndigheterna på Mindanao, den sydligaste af öarna.

JANUARIDIMMAN lyste kyrkornas urtaflor som bleka månar och klockslagen hördes knappt. Själva gatan blef tyst. Men ännu bråskade människospökerna i stadens centrala delar. Det var trettondedagskvällen, och granarna brunno — stora krogjulgranar med sin falska prakt af blå och röda elektriska lampor och

små fattiga träd med hela hälgen fångad i några enkla ljus.

På Ostermalm, i de mondäna villakvarteren, var det redan folktomt. Doktor Malkow gick genom Humlegården, öfver Karlavägen och in på Floragatan utan att möta ett lif. Det var en lång kantig man med fågelnäsa, grå stripmustascher och stora grå tofsar till ögonbryn. Fingrarna rörde sig ilsket på ryggen, arbetade med käppkryckan, kramade hvarandra. Hufvudet högg i luften. Det var en af dessa människor som ständigt måste tala med sig själva, en envis hjärna och ett oroligt hjärta ännu vid sextio år, en man som kippade efter rätt — rätt mot sig själf eller rätt mot andra — alldeles som en astmatiker kippar efter luft. Blicken var trött och brinnande på en gång.

Han bodde i närheten af Valhallavägen. Huset var hans eget och fullproppat som ett museum och kolmörkt nu i kväll. I yngre år hade han legat i Algier och Indien och samlat en hop skräp, och nu gick han omkring bland alltsammans och ordnade med sina pytsar och sina afgudar sedan han tröttnat på att ordna med människorna. Han hade också en dotter, den besvärligaste afgudabilden af alla. Han dyrkade henne med en gammal mans retliga och tafatta faderskärlek, och hon log tillbaka utan att ge något med sitt leende. Stum och främmande gled hon förbi — en blek, förseglad skönhet och ett instängd lif.

Det var inte utan doktor Malkow fruktade sin dotter. Hon var som en inskrift han inte lyckats tyda. Hela hennes väsen gömde en tyst och oryggelig protest, han visste inte mot hvad.

När han sneddade öfver gatan för att gå in i sin port kom han att kasta en blick mot fönstren. I ett rum på nedre botten stod en ung dam. Lyktskenet från gatan föll på hennes ansikte som var pappershvitt, med ögon som sågo större och svartare ut än vanligt. Ett par sekunder möttes faderns och dottrens blickar. Så var hon försvunnen. Doktern steg in; han kände ett tryck öfver bröstet och i nästa minut var han rasande. Men likasom förut kunde han inte klara upp intrycken. Det stannade bara en brodd kvar, och med en kort nick till hälsning satte han sig ner vid kvällsbordet.

Midt emot sig såg han de hvita kinderna och de svarta ögonen. Han åt fort och talade föga. Och efter ett hastigt godnatt gick han in till sig.

Hans arbetsrum omslöt den skintorre mannen med en komisk barbarlyx. Porslin och vapen klättrade upp för väggarna. Persiska mattor täckte entréerna. I taket hängde träbeläten, fetischer och amuletter. En hinduisk gud med hundhufvud och blankpolerad klotmage satt öfverst på ett skåp; om halsen hade han ett radband af tänder och kärnor. Och i ett annat skåp lågo ur, dosor, dolkar, mynt, spännen och mycket annat, som i en museums-montre.

Han kröp i nattrocken och slog sig ner i fönster-nischen med ett band Shakespeare till kvällslektyr som han brukade. Det var "Trettondagsafton" han läste. Hans ögon stannade vid Violas rader:

— — — Hon nämnde aldrig
det ordet kärlek, men lät tystnaden

lik masken i en rosenknopp sig nära
af hennes purpurkind — — —

Plötsligt kom han att tänka på sin dotter. Hvad hon hade varit blek i kväll, dödsblek! Hon var naturligtvis inte frisk. Men på alla hans frågor skakade hon bara på hufvudet. Hvad gjorde hon nu? Hvad tänkte hon på? Han måste tala med henne, få henne att tala själf. De gingo ju som ett par främlingar om hvarandra — stumma bland alla de stumma trågudarne.

Han fann henne i sitt rum en trappa upp. Hon satt och lekte jul för sig själf. På bordet stod moderns porträtt bredvid en liten pappersstake af det enkla slag som köps på torgen under julveckorna, och i ett par stolar hade hon placerat några dockor som hon gömt från barndomen. De stirrade med runda förgätmigejögön i ljusen, och äppelkinderna glödde. Fadern stannade i dörren. Han såg skrämde och orolig på den besynnerliga scenen framför sig.

— Hvad är det? Hvad gör du?

— Jag leker. Hon log med sitt vanliga leende, tomt och sväfvande.

— Jag minns inte om jag sade god natt. Och så ville jag höra hur du mår. Jag tycker inte du ser kry ut.

— Å, mig fattas ingenting.

— Säg mig, Lilly, hvad är det? Kan du inte tala om det för din gamle far? Är du ond på mig? För något är det.

— Ja, sade hon. Det är något. Och du skulle fått veta det i morgon. Jag kan inte stanna längre hos dig, far.

— Inte stanna...

— Jag måste resa, med honom. Med Bengt Nerberg. Hör på mig, far: du vill inte se honom. Du är oförsonlig. Och nu har din fiende blifvit din dotters älskare. Du skall inte fråga hur det gått till. Jag vet bara att jag började med att hata honom lika mycket som du, jag hatade honom i ditt namn som man hatar den som störtat ens afgud, för min afgud det var du, far, du var mer än hela världen. Mot dig hade alla orätt. Och så kom han och visade att han var oskyldig i allt det där som du påbördat honom och att det var du som hade orätt. Jag gick till andra och frågade, och jag tvang dem att säga mig allt. Du hade tagit fel — och felet kostade hans mors lif. Inte var det misstaget som du föll på i mina ögon; en läkare är en människa. Men du föll på att du inte vågade se honom, därför att du inte ville erkänna ditt misstag. Jag bad dig. I veckor tiggde jag, och då trodde jag ännu inte att det var för honom jag bad. Och för mig. Jag trodde att jag bad för dig, för att du skulle få vara lika stor och god som jag sett dig dittills...

Hon hade rest sig från sin plats och ställt sig vid fönstret med ryggen mot sin far. Doktern såg på skuldrornas ryckningar att hon grät. Han skakade själf i hela kroppen, men han kunde ingenting säga.

Plötsligt vände hon sig om.

— Men så kom den tid när jag bad för mig själf, för mitt lif; men du hörde det inte. Du förbjöd mig att se honom, ty du visste att jag älskade honom.

— Han har ju hämnats vackert...

— Det var jag som gaf honom hämnden i händerna, far. Men det var ingen hämnd längre. Allt sådant var borta för längesen. Du och hela världen funnos inte mera. Mitt lif är inte mitt nu.

— Och därför ger du dig helt enkelt af! Rymmer som en snusbodsromanfigur. Skönt!

— Jag ville ta farväl i morgon.

— Och i kväll har du afskedskalas för dina dockor. Jag ser att du mist förståndet.

"HERMELIN OCH PURPUR" AF SOPHIE ELKAN Å NYA TEATERN I GÖTEBORG. Scen ur 1:sta akten: Längst t. h. Lovisa Ulrika (fru S. af Klercker) och Tessin (Blickingberg). i midten Adolf Fredrik (G. Ekman, den för nästa säsong i Stockholm nyförvärfvade unge, osedvanligt populäre skådespelaren).

Sophie Elkans historiska skådespel "Hermelin och purpur" hade den 5 febr. sin urpremiär på ny Nya Teatern i Göteborg, där det Selanderska sällskapet f. n. spelar.

Ämnet för skådespelet är hämtadt från den orosfyllda epok af Frihetstiden, då Lovisa Ulrika som kronprinsessa och drottning för sig och sin svage gemål kämpar med svenska rådet om makten. Det sig ur detta sammanhang utvecklande förhållandet mellan den sköna furstinnan och den snillrike Carl Gu-

staf Tessin, tvekampen dem emellan är själfva grundmotivet för skådespelet.

Det har lyckats författarinnan att framställa en rad stämmingsfyllda historiska taflor, fängslande genom sin glansfullhet, sin tidstrohet, sin förnäma ton och sin i fråga om hufvudpersonerna djupgående människoskildring. Spelet var godt, i de stora rollerna förträffligt, uppsättningen den präktigaste och pjäsens framgång obestriddlig.

— Far...

Doktorn trampade i en cirkel midt på golvet. Hans knogar voro hvita. Men blicken under ögonbrynen var släckt.

— Jag skall inte beklaga mig. Du har ju haft den älskvärdheten att underrätta mig om att jag inte vidare existerar för dig. Att jag är ett träbeläte bland alla de andra, och nu sparkas jag i en vrå. Du har fått en ny gud. Du skall inga andra gudar hafva för honom. God natt, min flicka. Nu går jag.

Han stapplade ner för trappan; nattrockstoifsarna släpade och mustaschernas graa stripor hängde. Han såg tio år äldre ut med ens. På något sätt påminde han om en skadskjuten fågel. När han satt vid sin lampa igen hörde han det stora huset sjunga, själfva tystnaden sjöng i hans hufvud, sjöng sin tomhet, men i tinningarne bultade hans dotters ord som små hårda hammare. Han orkade inte tänka på hvad det skulle bli i morgon af alltsammans. Det var ju rena vanvettet att hon ville lämna honom, eller kanske bara ett hot? Ja visst, så var det. Hon ville skrämman honom.

Men den gången tog hon fel. Och med mannen, inbrottsstjuften i hans lif, skulle han väl komma till tals...

Långsamt och valhändt, ännu skakande af sinnesrörelsen, klädde han af sig. Han sof i en farlig jättesäng i ett litet spartanskt utstyrdt rum innanför arbetsrummets lyx. Han tänkte inte längre på sin dotter. Han började vända på den där gamla olycksaliga historien om den felaktiga diagnosen som kostat Nerbergs mor lifvet. Hvarför hade han aldrig velat gå med på sin skuld? Dylika missöden inträffade ju litet emellan i läkarevärlden, och man blef inte ställd till svars för dem. Ville han vara ofelbar? Han begrep ingenting af alltsammans. Han kom bara ihåg att han försvarat sig

mot några tysta, bleka människor som inte sade något med ord, och när han börjat försvara sig så hade han fortsatt. Det var hela saken. Han måste ha rätt. Han kunde inte lefva utan att ha rätt, utan att övertyga, bevisa, behärska.

Och så hade han gått och samlat bevis åt sig själf och hat åt sina fiender liksom han samlat fetisch och dosor. Han var en ohjälplig samlarnatur, och det är farligt folk. De kunna inte glömma och de ha ingen ro. De se icke till lifvet utan till de döda tingen, till sten och trä och teorier. Och så bli de sittande i sina skräprum, medan dammet faller på dem och på allt, som de dragit ihop, och till sist bli de trä och sten själfva och förstå inte det som är kött och blod. De kunna älska det med en underligt tafatt och retlig kärlek — så som han älskar sin dotter, men de förstå det inte. De lyckas aldrig tyda lifvets inskrift; den kan bara tydas af dem, som tillhöra lifvet.

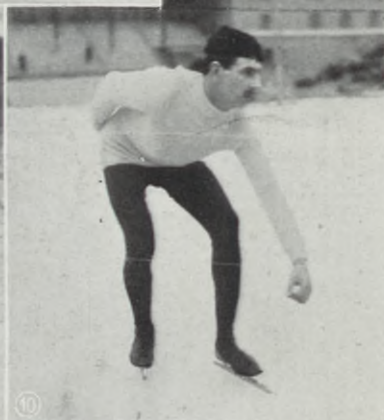
Så talade den stackars doktor Malkow med sig själf natten mellan trettondagsafton och trettondagen. Och han var djupt upprörd öfver detta tal som han inte kändes vid och som han ändå i en besynnerlig kraftlöshet tvangs att acceptera för tillfället. En okänd gud hade kommit in bland hans träbeläten och dref sitt spel med honom. Denne gud hviskade också i hans öra att det fanns ett sätt att äntligen få ett slut på den gamla olycksaliga diagnoshistorien och på äventyret som hans förvillade barn inlåtit sig i.

Därpå somnade äntligen doktorn. När han vaknade tog han reda på sin dotter, som ännu inte hunnit rymma, och förklarade att det ingenting blef af med den resan.

— Jag reser själf, sade doktorn. Jag har fått korn på ett nytt beläte att öka samlingen med. Han heter Bengt Nerberg, och du får skaffa plats åt honom.

NORDISKA SPELEN.

1. ISJAKTSTÄFLAN Å STORA VÄRTAN.
2. SKRIDSKOSEGLING PÅ BAGGENSFJÄRDEN.
- 3-5. FRÅN SKIDTÄFLINGARNE VID FISKARTORPET.
6. ISBANAN Å STADION.
7. FRÖKEN EVA LINDAHL, STOCKHOLM. 1:a pris i dam. konståkning.
8. FRÖKEN ASTRID NORDSVEEN, KRISTIANIA. 2:a pris i dam. konståkning.

9. P. AXELSON, STOCKHOLM.
10. O. ANDERSSON, NYKÖPING.
11. O. MATHIESEN, KRISTIANIA. öfverlägsen segrare på 500 och 1,500 meter.
12. H. SAETHERHAUG, KRISTIANIA.
13. W. IPPOLITOW, RYSSLAND.
14. MILITÄR IDROTTSFÄLTÄFLAN: Täflande officerare inkomma till målet vid Stallmästargården.

H. 8. D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Nordiska spel — hvilken tjustning ligger ej i dessa ord!

De innefatta på en gång hela trollmakten af ett svenskt vinterlandskap i sol och snö — man tycker sig se isyachterna och skridskoseglarne ila iväg med pilsnabb fart öfver vida fjärdar, eller slädpartiet ringla sig fram genom den snötungda skogen under bjällrors klang och ungdomars glada skratt. Och framför allt äro dessa ord ägnade att frammana bilder från den kanske härligaste af alla idrotter: skidåkningen.

Åter en gång ha vi nu dessa Nordiska spel hos oss, samlande en stor del af nationens intresse omkring sig. Ty denna vinteridrottsfest är långt

ifran blott och bart en Stockholmsändelse — i dess skiftande tilldragelser taga sportsmän från hela Sverige del, och stora delar af landet kommer i åtnjutande af de värden de skapa, med afseende på ökad liiskraft, hälsa och mod åt de tusentals deltagarne. Hela landet blir också delaktigt af den värdefulla reklam, som spelen göra för oss utomlands.

Det är i år fjärde gången spelen hållas, och som alltid ha de förlagts till Stockholm, där man så godt som omedelbart efter *olympiska* spelens afslutning tog itu med deras organisation, hvilken ledts af en stor kommitté med öfverste Balck som ordförande.

Klubb: Kem. A.-B. Bengt Sjöberg, Sjöns-Glög.

FRÅN SVENSKA KUSTESKADERNS VINTERÖFNINGAR UTANFÖR KARLSKRÖNA: Ett lyckadt anfall af jagare mot pansarfartyg. Skizz i olja för H. 8. D. af marinmålaren Arvid Johanson.

Programmet omfattar som vanligt alla slag af svensk vintersport, framför allt skridsko- och skidtävlingar. De förra ha nu avslutats, medan de senare till sin internationella del hållas i slutet af denna vecka — förflyttade till Östersund på grund af de dåliga snöförhållandena i Stockholm.

Just dessa skidtävlingar — nämligen längdloppningarna å 30, 60 och 90 kilometer — kunna med skäl betecknas såsom spelens ur många synpunkter allra mest intressanta händelse. Det blir nämligen här första gången Sveriges, Finlands och Norges storrännare å skidor träffas till täflan under likvärdiga omständigheter. De ha för länge sedan mötts, men svenskarne voro då icke alls tävlingstränade, hvilket de nu torde kunna sägas vara. Att finnarne äro de skickligaste på sina slätter, vet man förut, och att norrmanne knappast kunna slås i sin egen kuperade terräng, torde väl också vara säkert. I svensk terräng, som är ett mellanting mellan de båda, borde emellertid de svenska skidlöparne vara de bästa, och man hoppas nu, att de åtminstone skola visa sig jämnbördiga med sina konkurrenter från grannländerna. För första gången deltaga också ryska skidlöpare i dessa tävlingar, hvilket skänker dem ett ytterligare intresse.

Tyvär har vädret icke visat sig nådigt mot spelel denna gång, utan vållat åtskilliga besvärigheter, och man har fått inställa flere tävlingar. En stor dag har man dock haft i söndags, då den härligaste sol strålade öfver Stockholm och förlånade lif och glans åt såväl skridskofästen i Stadion på förmiddagen, där 10,000 människor samlats, som åt Stora Värtan och Baggensfjärden, öfver hvilkas isar skridskoseglare och isyachter kryssade fram i skarp och spännande täflan.

Nordiska spelens första tävlingsdag, lördagen den 8 februari, bjöd på utomordentligt dåligt väder. Vinden var hård, termometern visade flera grader varmt och regnet öste ner. De för dagen planerade skridskotävlingarne måste på grund häraf uppskjutas till följande dag, hvaremot fältskjutningen och simtävlingarne tingo kvarstå på programmet.

Fältskjutningen, som ägde rum ute vid Rosersberg och i hög grad försvarades af blis, rågnis och upplöft väglag, stod under ledning af kaptenen friherre Falkenberg med apotekare Wahlquist som expeditionsföreståndare. Skjutningen fortsatte på följande dag, och på måndagen den 10 febr. gick fältskjutningen med terrängloppning af stapeln.

Simtävlingarne hvilka ägde rum på aftonen den 8 febr. i Märlarbadet omfattade hastighetssimning, hoppning samt vattenpolo. Robert Andersson satte nytt rekord med 1.07.8 i simning på 100 meter. Bland åskådarna vid tävlingen märktes ett stort antal utländska turister.

Till första tävlingsdagen hade också förlagts skidtävlingen på 150 kilometer för svenska armén om d:r Arvid Kellgrens pris. Med start kl. 9.40 på aftonen från Marma station på Upsala—Gäflebanan gick färden öfver Svedens station och Ockelbo till slutstationen Bollnäs. Tävlingen räknade 35 deltagare. Som förste man och pristagare inkom på följande dags e. m. kl. 4.58 korporal Wilhelmson, Västerbottens regemente.

D:r Kellgrens till samma tävling utfästa vandringspris för bästa tremannalag eröfrades af Västerbottens regemente.

Söndagens tävlingar i Stockholm gynnades af ett strålende solskensväder med temperaturen efter hand sjunkande till några grader under noll.

Tävlingarne i skridskosegling hade förlagts till Saltsjöbaden. Vinden var hård och isen alltför porös, på sina ställen af föregående dagars blidväder så uppluckrad, att kullkörningar här blefvo oundvikliga. I tävlingen på 10,000 meter uppnåddes bästa tiden af löjtnant Claes Wersäll och i tävlingen på 5,000 meter af G. Lindgren.

Isjaktseglingen försiggick ute på Stora Värtan vid Djursholm. Vädret var det bästa med gynnsam vind. Tävlingarne voro uppdelade i fyra klasser. Segrare i de olika klasserna blefvo "Excellens", ägare N. Boman, "Bumerang", ägare T. Thomas, "Mavourneen", hvilken äges af kronprinsparet och på ett utmärkt sätt seglades af löjtnant von Heidenstam samt "Falken", ägare A. E. Falkman.

Nordiska spelens skridskotävlingar togo sin början söndagen den 9 febr. på Stadionbanan, hvars is visade sig god. Tävlingarne åsågos af konungen och flertalet hemmavarande medlemmar af kungl. huset samt en åskådareskara af omkring 5,000 personer. I löpningen på 500 meter blef O. Mathiesen, Kristiania, förste man och i tävlingen på 5,000 meter ryssen W. Ippolitow.

I konsttävlingen för damer segrade flicken Eva Lindahl, Stockholm. Andra pristagarinna blef fr. Astrid Nordsveen, Kristiania. Af söndagens tävlingar synas de till Fiskartorpsbarken förlagda nationella skidloppningarne ha tilldragit sig det största intresset från allmänhetens sida i det åskådarna här beräknades till 12,000 personer. I klass I om svenska mästerskapet och drottningens vandringspris segrade N. Lindh, Stockholm.

Prins Wilhelms pokal för bästa tremannalag eröfrades af skidklubben Vidar, Sundsvall.

I klass II blef G. Tandberg förste pristagare och i klass III E. Wikström, båda från Stockholm.

DÅ VARLDENS FÖRSTA SOCIALDEMOKRATISKA PARLAMENTSPRESIDENT BLIFVIT VALD OCH DETTA RESULTAT TILLKÄNNAGAFS. — Foto. speciellt för H. & D.

Till talman i finska landtdagen har valts landtbrukaren Oskari Tokoi, som därvid blifvit den iörste socialistiske innehafvaren af en sådan hederspost i någon af världens riksförsamlingar.

Sedan den nya landtdagsordningens införande i Finland för sju år sedan har talmansposten innehafts af hofrättsassessor P. E. Svinhuvud. Tillhörande det ungfinska partiet har han på grund af sin stora talang och begåfning samt upphöida karaktär äfven inom öfriga politiska läger åtnjutit det största förtroende, hvilket tagit sitt uttryck i upprepade återval till talman. Assessor S. har redan förut, stödjande sig på gällande landtdagsordning, velat trotsa det från allra högsta ort utgångna förbudet att i talmanssvaret på trontalet beröra politiska frågor, men af socialisterna och gammalfinnarne hindrats härifrån. För antagande af val till talman i den nu sammanträdande landtdagen hade han emellertid ställt som vilkor handlingsfrihet i nyss berörda afseende. Resultatet blef, att socialisterna och gammalfinnarne gingo fram med egna kandidater mot ungfinnarne, svenska folkpartiet och agrarerna, hvilka enats om Svinhuvud. Som landtdagens starkaste parti hemförde socialisterna segern.

Den nye finske talmannen Oskari Tokoi är en intelligent men obildad man med endast folkskolekunskaper. Han har uppehållit sig ett tiotal år i Amerika som grufarbetare och guldgräfvare samt efter återkomsten till Finland sysslat med litet af hvarje.

Porträtt. Kliche: Bengt Silfverparra. OSKARI TOKOI, den nyvalde socialdemokratiska talmannen

Efter fotograf. RYNEBERGSDAGEN, DEN 5 FEBRUARI, firades i år med en mer än vanligt gripande högtidlighet vid den store nationalskaldens staty i Helsingfors. Kliche: Ken. A.-B. Bengt Silfverparra, Sthlm-Gbg.

①

②

③

④

1. TVÅ TURKISKA SPIONER infånade af bulgarer utanför Adrianopelel.
2. DEN HÖGSTA LEDNINGEN AF BULGARISKA BOMBARDEMENTET MOT ADRIANOPEL erhåller telefonmeddelanden om anfallen.
3-4 BULGARISK ARTILLERI- OCH MITRALJOS-ELD MOT ADRIANOPEL.

Militärkuppen i Turkiet den 23 jan., hvilken ledde till de krigiska ungturkarnes övertagande af makten, medförde ett plötsligt afbrott i fredsunderhandlingarna i London. Det i samband härmed befarade återuppblossandet af Balkankriget blef snart nog verkligt, i det att de allierade makterna den 30 jan. uppsade vapenstillståndet med Turkiet och efter den gifna fristen den 3 febr. återupptogo fiendtligheterna. Hur krigshändelserna därefter utvecklats är höljdt i dunkel. De på telegrafisk väg till världsprässen

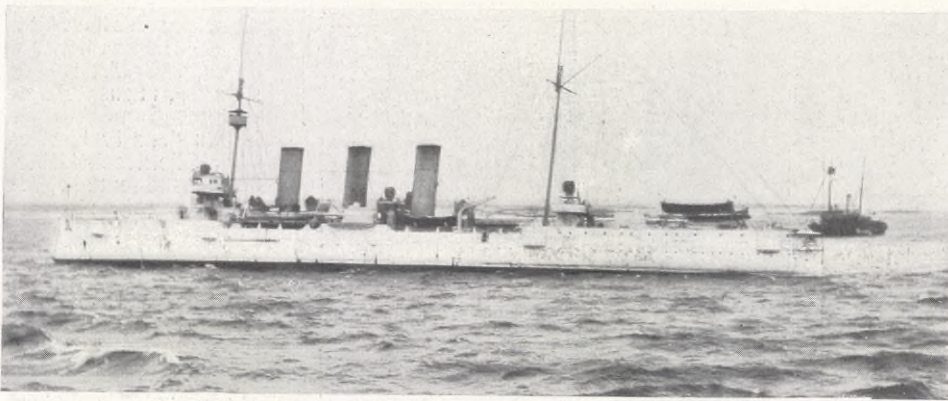

5. ENVER BEY (X) DAGEN EFTER DEN AF HONOM LEDDA STATSKUPPEN, i samtal med en grupp likasinnade officerare, samlade till Selamlık vid Dolma-Bagtchémoskén och i väntan på Sultan.

skridit så långt att stadens fall är nära ryktets bekräffelse återstår.

utkolporterade ryktena om krigsoperationerna äro alltför motsägande och förvirrade för att man af dem skulle kunna få någon klar uppfattning af krigsläget. Särskildt ifrigtsystemet med militärrevolvens man, den ungturkiske ledaren Enver Bey och hans åtgöranden. Ett meddelande att han i spetsen för 20,000 man asiatiska trupper landstigit i Rodosto uppgifves vara förhastadt och i stället påstas, att han den 8 febr. från Ismid inskeppat sig med trupper å ett tjugotal transportångare med ökänd destinationsort. Hvad man med visshet vet om krigshändelserna är att häftiga strider rasa vid Tjaldja och vid Adrianopelel. Ett rykte vill veta att belägringen af Adrianopelel fort- förestående. Men

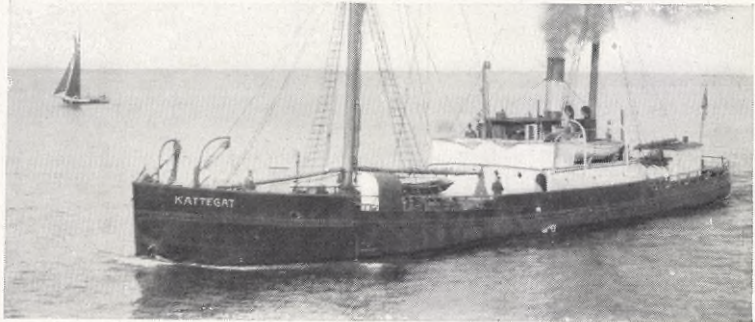

Kliché: Bengt Sjöbergparre.
PANSARKRYSSAREN FYLGIA på grund i Karlskrona skärgård.

saker i prämar samt en större del af kolförrådet öfverförts till pansarbåten Thule, som jämte kanonbåten Svensksund — den senare å bilden häröfvan synlig akter om Fylgia — beordrats att assistera, lyckades Fylgia på söndagsmorgonen för egen maskin taga sig af grundet och fortsatte omedelbart in till Karlskrona redd, där hon f. n. ligger förankrad tillsammans med den öfriga delen af kustflottan.

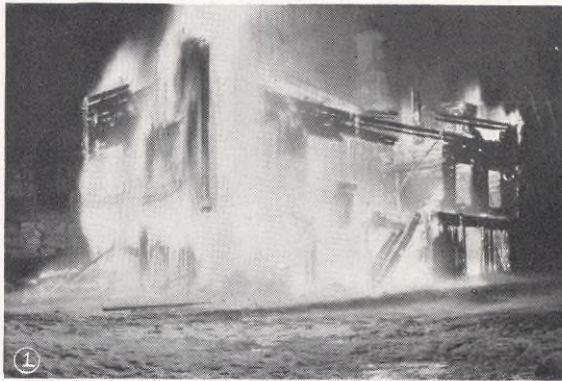
Hittills gjorda undersökningar såväl utombords af dykare som inombords ha ej påvisat någon skada.

Ångaren "Kattegat" från Verkeback, kapten A. Edvall, har på resa från Königsberg till Norge med räglast natten den 31 jan. strandat i Kämpingebukten. Besättningen, som utom kaptenen bestod

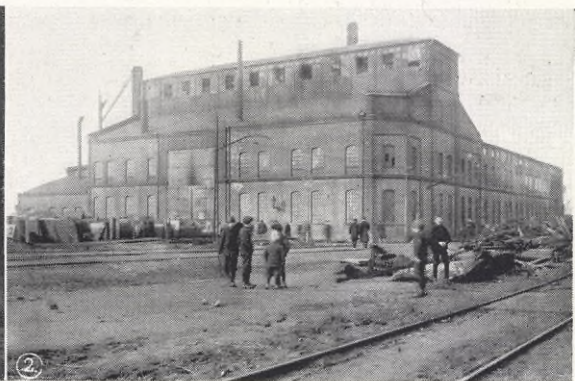

Efter fotografier

DEN FÖROLYCKADE ÅNGAREN "KATTEGAT".

①

②

af 11 man, har efter allt att döma omkommit. I närheten af olycksplatsen ha flera lik flutit i land. Ångaren är svårt skadad med öfverbyggnaderna bortspolade och masten afslagen.

Från de senaste dagarne äro flera svåra eldsolyckor att anteckna. — Natten till den 6 febr. nedbrann ett boningshus på Avik-Fridhemsområdet i Hudiksvall. För att rädda lifvet måste några af hyresgästerna hoppa ut genom fönstren. (Bild 1).

Helsingborgs skeppsvarf härjades den 9 febr. af en våldsam eldsvåda. Maskin- och snickareverkstäderna med däri varande maskiner och modeller blefvo lågornas rot. Skadan anslås till 3 å 4 hundra tusen kr. (Bild 2).

På aftonen den 7 febr. utbröt eld i en af Aktiebolaget Carlsviks gamla verkstadsbyggnader på Kungsholmen, Stockholm. I den härjade byggnaden, af hvilken nu endast murarne kvarstå, förvarades en del fotogenmotorer och äldre inventarier. Närliggande bostadshus voro starkt hotade men räddades. (Bild 3).

H. 8 Dag STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Bengt Sjöbergparre.

Värmland ligger långt bort i "Ävöla", för att begagna Fredreks på Ransått uttryck, och det kanske är detta som gör, att dess sångare kunnat aflocka sina lyror toner, hvilkas delvis främmande och starka klang tvungit nationen att lyssna. Det af Gud välsignade landet har också bjudit på annat än bygdepoeter, och därför ligger det ett stort ansvar i att vara Värmlands skald. Men från släkte till släkte har den heliga elden vårdats af starka och ömma händer, och nu har arvet öfvertagits af den man, hvilkens bild synes härvid.

Ty *Oscar Stjerne* är först och främst bäraren af de gamla värmländska traditionerna, lyrikern af de mörka skogarne och blanka tjärnen, tolkaren af det lif, som föres i de röda stugorna och de grå sätrarne. I hans diktning har det värmländska vemodet och den värmländska glädjen tagit mandom, forsens brus och kvarnens

För porträtt.

Richté: Bengt Stålvareparva.

famn räcket ej blott den lika mycket den fine, försynte mannen och den trofaste, pålitlige vännen.

Hugo Falk.

J. W. SVENSON 50 ÅR. EN SVENSKA INDUSTRIENS MÄRKESMAN.

Tillhör veckans porträttgalleri.

En af Sveriges för närvarande mera bemärkta industrimän, fabrikör *Johan Victor Svenson*, grundare och alltiämt ensam innehafvare och ledare af de vid Saltsjön strax utanför Stockholm belägna motorfabrikerna vid Augustendal, där de ej blott i Sverige och Europa utan snart sagt öfver hela världen kända och högt uppskattade Avance-motorerna tillverkas, fyller den 14 februari 50 år.

Som så många andra stora män på det praktiska arbetets områden, började S. sin bana utan annan lärdom än den som gafs i denna tids ganska tordiga folkskolor, och utan andra förutsättningar, än okuflig energi, starkt utpräglade anlag för mekanik, och en initiativ-förmåga och oräddhet som aldrig förnekade sig.

Född i Stockholm kom Svensson ut vid 11 års ålder att på egen hand försörja sig, och vid 14 års ålder började han som lärling i en mekanisk verkstad i Stockholm, på hvilken plats han stannade de obligatoriska tre åren. Det föll honom sedan in att han skulle utbilda sig till maskinist och han tog till den ändan först hyra på handelsfartyg. År 1882 öfvergick han till örlogsfloTTan, och deltog bl. a. i fregatten "Vanadis" världsomsegling 1883—1885.

Vid flottan kvarstannade han till 1887, då han inköpte den mekaniska verkstad, där han gjort sin första lärospan — den i Klara församling belägna för länge sedan försvunna Ramsinska verkstaden. Under den 24-åriga nye innehafvarens energiska ledning drefs verkstadens rörelse raskt upp till afsevärd omfattning. Först år 1892 kom dock vinden fullt i seglen. Nämnda år började nämligen i en afdelning af den Svensonska verkstaden fabrikation af det allbekanta Primusköket. Dettas egentliga

uppfinnare är direktör F. W. Lindqvist, men fabrikör Svenson deltog lifligt i de å hans verkstad försiggående utexperimenteringsarbetena. Exploateringen af Primusköket kräde snart ökad utrymme, och tillverkningen flyttades till Aktiebolaget Extraktors verkstäder på Kungsholmen, som efter hand utvidgades. Verksamheten bedrefs här under firma J. W. Svensons fotogenköksfabrik till 1895 då affären ombildades till Aktiebolaget Primus med J. W. Svenson som verkställande direktör. Från verkställande direktörstörposten afgick Svenson 1904, sedan under hans ledning Primuskök tillverkats för 6½ millioner kronor, och artikeln banat sig väg till de allra flesta kulturländer både i gamla och nya världen.

Redan år 1898 hade fabrikör Svenson inköpt egendomen Augustendal, där han lät uppföra en mekanisk verkstad för tillverkning af automobil — det nya företaget bar namnet J. W. Svensons Automobilfabrik. Efter åtskilligt experimenterande kom fabrikör Svensons praktiska sinne underfund med att tiden då ännu inte var inne för automobilfabrikationen inom Sverige — skälen voro många och förvisso riktiga — och verksamheten inriktades i stället på tillverkningen af fotogenmotorer. Efter en tids experimentsarbete, som hade till resultat ett mångtal uppfinningar, hvilka patentskyddades i alla kulturländer, utsläpptes år 1901 *den första Avance-motorn* i marknaden.

Från allra första början fick Avancemotorn namn om sig som en utmärkt driftsäker och bränsleekonomisk oljemotor, tillverkningen steg hastigt och motorer af allt större kapacitet konstruerades. En ödeläggande eldsvåda hämmade i slutet af 1905 tillverkningen, som dock i ökad skala och i nyupp-

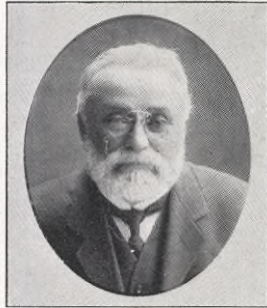
(Forts. å sid. 320.)

* Data å sista sidan.

J. SVENSSON.
Skräddaremästare. — Varberg.
75 år 9 Febr.*

P. A:SON FAGRELL.
F. d. lärare. F. d. kommunalm.
— Göteborg. 70 år 8 Febr.*

G. A. TRANÉR.
Kontr.-prost. Kyrkoherde. Fil.
dr. — Ödeshög. 70 år 10 Febr.

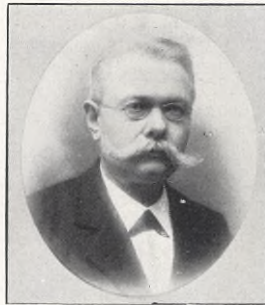
C. A. E. LANDQUIST.
Kyrkoherde. Teol. o. fil. dr. —
Stockholm. 70 år 16 Febr.*

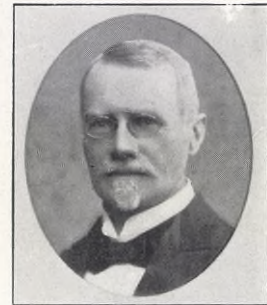
J. G. O. VON ROSEN.
Grefve. F. d. professor.
Stockholm. 70 år 13 Febr.*

J. M. AMBROSIUS.
F. d. Folkskoleinspektör.
Göteborg. — 70 år 8 Febr.*

J. HENRIKSSON.
Skolföreståndare. — Dals Ro-
stock. 60 år 26 Jan.*

S. BERGH.
Förste arkivarie. — Stockholm.
55 år 13 Febr.*

J. E. KYLANDER.
Borgmästare. — Wadstena.
70 år 20 Febr.*

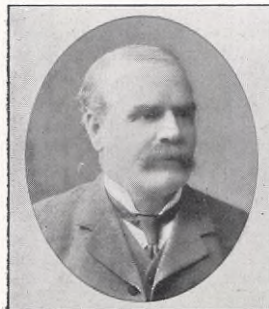
C. A. STEDT.
F. d. Trafikchef. — Spånga.
65 år 13 Febr.

D. HEDENGREN.
Öfverste. — Jönköping.
55 år 12 Febr.*

P. G. SÖDERMARK.
Statskommisarie. — Stockholm.
50 år 7 Febr.

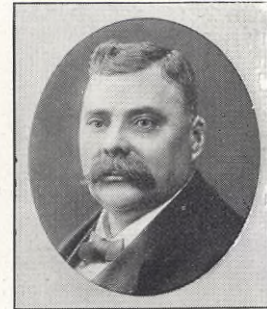
L. GUSTAFSON.
Disponent. — Borås.
60 år 6 Febr.*

A. P. LÅNG.
Handlande. Kommunalman. —
Borlänge. 60 år 15 Febr.*

A. KJELLD AHL.
Direktör. — Trollhättan.
55 år 17 Febr.*

J. W. SVENSON.
Fabrikör. — Stockholm.
50 år 14 Febr.
(Se biogr. sid. 318).

* Data här nedan.

C. J. LILLIESVÄRD †.
F. d. Grosshandlande. — Kristinehamn. F. 30. † 3 Febr.

A. J. CARLSSON †.
Nämndeman. — Bästhusl. F. 43. † 26 Jan.*

J. ANDERSSON †.
Hemm.-egare. F. d. Riksd.-man. Komm.-ordf. — Ölsund. F. 51. † 24 Jan.

J. STREIFFERT †.
Fabriksdirektör. — Malmö. F. 58. † 27 Jan.*

JEAN SVENSSON. Skrädd.-mästare i Varberg sedan 75. På sin tid led. af drätselkammaren, led. af stadsfullmäktige, led. af tekn. alltonskolans styr., led. af o. tidigare ordf. i Handtv.-fören.

P. FAGRELL. På sin tid, efter afl. ex. lärare i Ulricehamn. Var derst. under många år led. af stadsfullm. o. drätselkammare, ordf. i fattigv.-styr. kyrkovård sparbankshufvudman.

AXEL LANDQUIST. Stud.-ex. 62, fil. dr. 72, teol. dr. 93; prestv. 76, past.-ex. 78, kyrkoherde i Katarina förs. i Stockholm 79. Inspekt. i Stockholms folkskolelär.-semin. sedan 82. Led. af Prestersk. enke- o. pupp-kassas direktion sedan 85, ordf. sedan 95. Under 25 år led. af öfverstyrelsen i Stockholms stads folkskolor till 06, senaste sex åren dess ordf., mångårig ordf. i styr. f. Stockh. stads uppfostringsanstalt till 96, ordf. i styr. i skolelskolor, arbetsstugor, barnkrubba, barnavårn, sjukvård, ordf. i styr. i samfundet Pro fide et christ., ordf. i svenska bibelsällskaps kommitté.

GEORG VON ROSEN. Elev v. konstakad. 57, stud. i utlandet 65—71, v. prof. i teckning v. konstakad. 74, professor i figurteckning o. målningsderst. 80—88, direktör i konstakad. 81—87, 93—98. K. målare, kammarherre, fil. hedersdoktor, led. af Nationalmusei nämnd. — En af vårt lands främste porträtt- o. histor. målare, genremålare, tecknare o. etsare. Biogr. o. hets, portr. årg. I: 28.

JOHAN AMBROSIIUS. Stud.-ex. 60, fil. dr. 63, adj. v. folkskolelär. semin. i Lund 69, statens folkskoleinspektör i en stor del af Lunds stift 74—81, folkskoleinspektör i Göteborgs stad 82—08. På sin tid led. af ett flertal k. kommittéer rör. statens folkskoleväsen. Led. af styr. f. uppfostringsanstalten i sinnesslöa barn å Streted, af styr. f. sällskap. f. folkundervisningens befrämjande inom Göteborgs stift, ordf. i styr. f. Villinska skolan. Utg. skrifter o. handböcker rör. folkskolan. Led. af Göteborgs k. vet.- o. vittnerh. samh.

JOHANNES HENRIKSSON. Stud. ex. 34; anlade 82 Gunnarsnäs fröklängningsanstalt, en af de första i vårt land; anlade 85 Rostocks drog-

(Forts. fr. sid. 318.)

förda åtskilligt större verkstäder var klar att återupptagas på sommaren 1906. Året därpå ändrades firmanamnet till J. V. Svenssons Motorfabrik. Sedan dess har verksamheten gått framåt med jättesteg och ett mängtal utmärkelser har kommit Avancemotorn till del; det torde här endast behöva erinras om att Avancemotorn tre gånger å rad och därmed för alltid vid utställningarna i Marstrand, Bergen och Köpenhamn eröfradt Nordiska Motorvandringspriset.

Vid 1912 års slut hade från Augustendals-verkstäderna utgått 6,600 Avancemotorer med en effekt från 2- till flera hundra hkr pr motor. Hvarje år utvisar betydlig ökning i antalet motorer, samtidigt som kapaciteten pr enhet är i ständigt stigande. Under år 1912 tillverkades cirka 1,200 motorer. Det sammanlagda tillverkningsvärdet uppgår f. n. till öfver 20 millioner kronor. Exportvärdet pr år räknadt belöper sig på inemot 2 mill. kr. Ryssland, Balkanstaterna, Argentina och Brasilien äro framför andra goda afsättningsland, och motorerna användas där, liksom här hemma, för sjöfart, i fiskefartyg, som industriell drifkraft samt i jordbrukets och dess binäringars tjänst.

På senaste tiden har i de Svenssonska verkstäderna utexperimenterats en motorplog, som loftar att äfven den bli en världsartikel.

växtodling, den första försöksodl. af medicinalväxter i Skandinavien och en anstalt som synnerligen uppmärksammat af intresserade i utlandet, särskildt hushållningssällskapen. — Föreståndare i egen 7-årig elementarskola i Rostock. Utg. ett flertal skrifter om medicinalväxter.

SEVERIN BERGH. Stud.-ex. 77, fil. dr. 82, e. o. aman i Riksarkivet s. å, förste arkivarie derst. sedan 99. Sekr. i Sällsk. i folkundervisn. befrämj. sedan 91, i Samf. i utg. af handskrifter rör. Skandinav. historia sed. 03, styr.-led. o. ordf. i Lyceum i. fl.

JOHAN KYLANDER. Stud.-ex. 62, hofr.-ex. 68, v. häradshöfd 70, stadsnot i Norrköping 80, borgmästare, magistratssekr. o. not.-publ. i Wadstena sedan 87. Ombudsman v. sjömanshuset 02, led. i k. direktionen öfver Wadstena hospital o. asyl, mångårig led. af kyrko- o. skolrad.

DAVID HEDENGREN. U.-löjtn. v. Sv. art.-reg. 77, art.-stab-off 86—98 mil.-attaché i Paris 95—97, i St. Petersburg 1900—03, maj. v. gen.-staben 01, öfv.-löjtn. v. Norrl. art.-reg. 03, fälttygmästare 03—05, öfverste i armén 05, t. f. chef i Sv. art.-reg. s. å, t. f. chef i Små. art.-reg. 06, chef sedan 08.

LENNART GUSTAFSON. Disponent och störste delegare i Katrineleds väveri-a.-b. i Borås. Mångårig led. af stadsfullmäktige, ordf. i Borås fabriksfullmäktige, ordf. i styr. i Borås band- o. hängslefab.

ANDERS KJELLDALH. Disponent i Trollhättans Oleslageri A.-B:s fabrik, jourh. direktör f. Vermlands E. banks ad.-kontor, verkst. dir. i jernv. A.-B. Trollhättan—Nossebro. Ord. i kommunalnämnden, v. ordf. i komm.-stämman, v. ordf. i Trollhättans stadskommitté

ANDERS JOHAN CARLSSON †. Framstående kommunalman inom sin ort: fjerdingman, kyrkovård, ordf. i komm.-nämnden o. i komm.-stämman, led. af veterinärkomm., nämndeman m. m. Under många år landstingsman.

JOHAN STREIFFERT †. Ene grundläggaren af senare engrosfirman Streiffert & Höegh i Malmö, 07 ombildad t. aktiebolag. En af stift. af Odd-Fellowlogen Scania i Malmö.

Fabrikör Svenson har föredragit att drifva sin storartade verksamhet som helt och hållet enskild affär, med uteslutande af hvarje bolagsform. Han torde också vara Sveriges största enskilde arbetsgivare, sysselsättande en arbetarestam på cirka 400 arbetare och en kontors- och förmanspersonal af cirka 50 personer.

Det är förvisso ett stortadt arbete denne 50-åring utfört för svensk industri. Det bidrag han gifvit till vårt nationalekonomiska uppsving är stort och skall räknas honom till oförvansklig heder.

Hrr Fotografier uppmanas att vid insändande af fotografier till HVAR 8 DAG tillse, att deras namn finnes anbragt på fotografiets baksida. Endast då angifves firmanamnet.

INNEHÅLL

Riksdagsman F. W. Thorsson (biografi och helsidesporträtt). — Oscar Sjerne. — Nordiska spelen — Etnografisk utställning i Stockholm. — "Hermelin och purpur" på Nya teatern i Göteborg. — Svenskar i Amerika. — Eldsvådor. — Fylgias grundstötning. — "Kattegats" förlisning. — Jagare och pansarfartyg. — Finska talmansvalet. — Bilder från Balkanriket. — Franska presidentvalet och kvinnorna. — Veckans porträttgalleri. — En samlare. Ber. af Bo Bergman.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskild medgifvande förbjudes vid laga påföljd.